

Ο ξένος στην πόλη-διάλογοι της κοινωνιολογίας με την ψυχανάλυση

Περιεχόμενο & στόχοι του Μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει τη θεωρητική και μεθοδολογική γονιμότητα του διαλόγου της κοινωνιολογίας με την ψυχανάλυση στη μελέτη της ετερότητας και των ποικίλων κοινωνικών διαχωρισμών στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές πόλεις. Αφετηρία του μαθήματος είναι οι αμοιβαίες επιρροές ανάμεσα σε διαφορετικές κοινωνιολογικές και ψυχαναλυτικές θεωρίες. Ωστόσο στο επίκεντρο του μαθήματος βρίσκεται η μελέτη των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού στις πόλεις, η διασύνδεση των ενδοψυχικών, πολιτισμικών και πολιτικών παραγόντων στην εκδήλωσή τους, και η δυνατότητα αντιμετώπισής τους. Ειδικότερους διδακτικούς στόχους αποτελούν:

1. Η εισαγωγή σε βασικές ψυχαναλυτικές έννοιες (ασυνείδητο, ενδοβολή, προβολή, άμυνες, επανάληψη, μετουσίωση, ναρκισσισμός).
2. Η εισαγωγή σε έννοιες «γέφυρες»-«συνδέσμους» που διευκολύνουν το διάλογο των δυο επιστημών (πχ. αστικό ανοίκειο, αστικό φαντασιακό, μεταβατικοί χώροι, αστικοί δεσμοί, κοινότητες ανοχής, πρακτικές οικειοποίησης.)
3. Η επισήμανση κοινών ερευνητικών θεμάτων στη μελέτη των κοινωνικών προβλημάτων και πολιτικών (πχ ρατσισμός, ηθικός πανικός, κοινωνική οδύνη, διαμόρφωση ταυτότητας, τοπία φροντίδας και περίθαλψης)
4. Η μελέτη συνδυαστικών ερευνητικών μεθόδων (πχ ανάλυση ονείρων, βιογραφίες, ανάλυση τοπίου, νοητικοί και συναισθηματικοί χάρτες).
5. Η ανάδειξη της σημασίας του κοινωνικού πλαισίου και του αστικού τρόπου ζωής για τη διαμόρφωση των ίδιων των ψυχαναλυτικών θεωριών και τον εμπλουτισμό των θεραπευτικών πρακτικών.

Οργάνωση του μαθήματος

Το σεμινάριο θα οργανωθεί ως ομάδα μελέτης (study group) κειμένων της αστικής κοινωνιολογίας που έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη του διαλόγου με τη ψυχανάλυση. Στο επίκεντρο του φετινού σεμιναρίου είναι οι χωρικές εκδηλώσεις του **ρατσισμού** και του **αντιρατσισμού**. Βάση της μελέτης μας θα είναι τα βιβλία του Simon Clarke: Social theory, psychoanalysis and racism και του David Sibley: Geographies of Exclusion. Εκτενής βιβλιογραφία (ελληνική & ξενόγλωσση) και πρόγραμμα μελέτης θα διαμορφωθεί στην αρχή του εξαμήνου ανάλογα με το ενδιαφέρον των φοιτητών να εστιάσουν σε επιμέρους ζητήματα που θίγουν τα δυο κείμενα. Ενδεικτικά αναφέρονται: [Steve Pile: Real Cities](#), [Phil Cohen: the urban uncanny](#), <http://philcohenworks.com/>, [Anthony Vidler: the architectural uncanny](#), Ash Amin: Land of Strangers, Bauman Zygmunt: Η νεωτερικότητα και το ολοκαύτωμα, Η μετανεωτερικότητα και τα δεινά της, Πόλη των φόβων- πόλη των ελπίδων, Kristeva Julia: Ξένοι μες στον εαυτό μας, Iris Marion Young: Inclusion and Democracy, Nast Heidi: Mapping the “unconscious”: Racism and the oedipal family. Γιαννακόπουλος Κώστας: Αμφισβητούμενοι χώροι στην πόλη, Σταυρίδης Σ. Μετέωροι Χώροι της ετερότητας

Αξιολόγηση

Οι φοιτητές αξιολογούνται με βάση την συγγραφή μικρού δοκιμίου (περίπου 3000 λέξεων) στο οποίο συζητούν τη θεωρητική και κοινωνική συμβολή του κειμένου που αναλαμβάνουν να παρουσιάσουν στην τάξη.